

de Boskrant, onmisbaar voor elke bosliefhebber

DE BOSKRANT

Zondag 19 maart

Boompjesweekend

VU: BART MUYS – Geraardsbergsesteenweg 267, 9090 Gontrode (Melle)
tel. 09-264 90 50 – fax 09-264 90 92 – info@vbw.be

verschijnt 5 x per jaar: feb-april-juni-sept-dec
36ste jaargang nr 1

2006
februari

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER

Johnny Cornelis, Veronique Desmedt, Katrijn Gijssels, Lien Van Besien, Nancy Van Camp, Lotte Van Nevel, Jan Van Uytvanck, Tom Verboven.

EINDREDACTIE

Griet Beckers, Jeroen Franssens, Katrin Goyvaerts, Inge Ketels, Inge Serbruyns, Geert Van Kerckhove.

ARTIKELS EN BERICHTEN

Artikels en berichten kunnen steeds toegezonden worden naar het adres van de VBV. Zij zullen voor publicatie aan de redactieraad worden voorgelegd. Gedeeltelijke of gehele overname is steeds toegelaten mits bronvermelding.

BIJDRAGE

Lidgeld + Boskrant: € 15,00

Lidgeld + Boskrant + Bosrevue: € 25,00

Lidgeld student (Boskrant): € 10,00

Lidgeld student (Boskrant + Bosrevue): € 18,00

Te storten op rekening 448-3605351-56 met vermelding 'Lidgeld vbv 2005'

VORMGEVING

Magelaan, Gent

(voorheen Aanzet/Making Magazines)

DRUKWERK

Druk in de Weer (Gent)

Gedrukt op chloorvrij gebleekt kringlooppapier

FOTO VOORPAGINA

Boompjesweekend 2005

© VBV

OPENINGSUREN VBV-SECRETARIAAT EN DOCUMENTATIECENTRUM

Van maandag tem vrijdag
doorlopend van 9 tot 16 uur.

Inhoud

1	EDITO
2	BOOM TOT EVENAAR
4	VBV-ACTIEF
	Kom Op tegen Kanker
9	VBV 35 JAAR
9	Voorstelling WGTB
14	Aankondiging fuif WGTB
15	WANDELEN EN FIETSEN
	Everbeekse bossen
18	VBV-ACTIEF
	Parkbos Gent
21	BOSNIEUWS
	Aankondiging opening Nat Park
22	DE BOOMHUT
	Mini-boskwartet op basis van voedselketens
24	VBV 35 JAAR
24	Bosthema en cartoon
26	Oude vs nieuwe stijl
28	NETWERKING
28	Witte Kinderbos
29	Dossier Borsbeek
31	BOSRECORDS
32	BOS & CULTUUR
	Merkwaardige bomen in België

De door U meegedeelde en op het verzendetiket afgedrukte persoonsgegevens, werden opgeslagen in een bestand dat beheerd wordt door onze vereniging. Ze worden uitsluitend gebruikt voor verzending van onze tijdschriften, documentatie en informatie m.b.t. onze vereniging. U heeft recht op inzage van uw persoonlijke gegevens en kunt hiervan altijd verbetering vragen. Bij het openbaar register kan altijd aanvullende informatie worden bekomen. Wet van 8/12/92 ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Ledentijdschrift van 'Vereniging voor Bos in Vlaanderen' vzw
Geraardsbergsesteenweg 267, 9090 Gontrode
tel. 09-264 90 50 ▲ fax 09-264 90 92
info@vbv.be ▲ www.vbv.be ▲ ISSN 0773 137 X

Van de Nonkel Bob-boomplantacties van toen naar de Kom Op Tegen Kankerbossen-acties van nu: VBV bestaat dit jaar 35 jaar en wil dit samen met u vieren

Beste bosliefhebber,

Inderdaad, dit jaar bestaat de VBV 35 jaar. Van VBV anno 1971, toen nog Vlaamse Bosbouwvereniging tot de Vereniging voor Bos in Vlaanderen anno 2006, we hebben al een mooi traject afgelegd.

Gans het jaar door willen en zullen we u dan ook trachten te verrassen, omdat u lid van deze vereniging wil zijn. Met de gekende wandelingen of infomomenten, uiteraard. Met ook de nieuw bijgekomen activiteiten, zoals bevoorbeeld Film in het Bos. Maar dit jaar doen we er nog een schepje bovenop: we willen u met name ook verrassen met een heuse VBV-ledendag. Een dag vol leuke activiteiten, speciaal voor u georganiseerd. Gratis en exclusief voor leden. Want samen met u willen we dit jubileumjaar toch wel vieren.

De diverse VBV-werkgroepen hebben zich dit jaar ook geëngageerd om in deze Boskrant terug te blikken op de evolutie van 'hun' werkgroep en dit neer te schrijven. "Waar is de tijd?" zullen sommigen nostalgisch denken. Voor nieuwe leden zal dit ongetwijfeld 'interessant' materiaal opleveren. Leuk om te lezen!

Beste bosliefhebber, de rode draad in dit 35 jarige VBV-verhaal is onze liefde voor bossen. Of je dit nu vanuit wetenschappelijke hoek, sociaal-recreatieve hoek of zelfs puur esthetische hoek bekijkt: bossen zijn uniek en het is deze liefde voor bos dat ons bindt.

Laten we deze liefde voor bos dan ook uiten, op 19 maart bijvoorbeeld, de dag van het Boompjesweekend. Het Boompjesweekend, de coproductie van VBV, Bos&Groen en de mensen van Kom op tegen kanker. Met de mogelijkheid om bomen aan vrienden te verkopen of er minstens zelf enkele aan te kopen. En met de aanplant van 5 nieuwe bossen.

Een unieke manier om onze liefde voor bos verder vorm te geven, een nieuwe bladzijde in de geschiedenis van de VBV. Een programma per lokatie vindt u binnenin deze krant.

We hopen intens dat ook u er zal zijn!

Jasse Cnudde,
Directeur VBV

THE SKY IS NOT THE LIMIT

Bomen kunnen duizenden jaren oud worden maar worden geen honderden meters hoog. Waarom? Dit is één van de grote mysteries in de wondere plantenwereld...

Biologen worden in boomtoppen gehesen om (nieuwe) bewijzen te zoeken voor dit fenomeen. Vast staat dat het niet de leeftijd is, maar de grootte van de boom die een effect heeft op de afname van de groeisnelheid.

In de jaren '90 ontdekte men dat de fotosynthese (*) in kleine bomen veel efficiënter verloopt dan in grote bomen. Het is voor de boom moeilijker water (nodig voor de fotosynthese) naar de top te transporteren, naarmate hij groter wordt. Hoe verder het water moet geraken, hoe meer weerstand het immers krijgt. Minder water in de boomtop betekent dat de inwendige druk in de cellen hoog in de kruin afneemt. En plantencellen hebben nu net deze waterdruk nodig om te kunnen groeien. Amerikaanse onderzoekers berekenden dat sequoia's – reusachtige naaldbomen – honderden liters water per dag nodig hebben om optimaal te groeien. Op basis van deze studie zou 130 m de maximum haalbare hoogte van

een boom zijn. De hoogste boom ter wereld (Sequoia sempervirens) meette in 2002 maar liefst 113 m! Nog 17 m te gaan...?

Maar gelimiteerd watertransport is heus niet de enige oorzaak van de verminderde boomgroei. Dat bleek uit een studie in Hawaï, waar water in overvloed aanwezig was, maar de grotere bomen toch trager groeiden.

Is de weerstand tegen het opklimmende water dan toch een te simpele verklaring voor het grote plantenmysterie? Waarschijnlijk wel. De wetenschappers zijn er in ieder geval nog steeds niet uit.

*Fotosynthese = proces in de bladeren waarbij planten CO₂ en water omzetten naar O₂ en eigen bouwstoffen

MEER... | PENNISI, E. (2005). *The sky is not the limit*. *Science*, 310, 1896-1897.
www.sciencemag.org

HOGERE WONINGPRIJZEN DOOR GROEN IN DE STAD

Laan- en parkbomen vormen groene eilandjes in een stad. Maar ze bepalen ook het prijskaartje van uw woning ... Uit een onderzoek waarin zes wijken in Nederland werden geanalyseerd, blijkt dat uitzicht op een park de transactieprijs van een woning doet stijgen met gemiddeld 6%. Wanneer de woning uitkijkt op een flatgebouw daaldt de transactieprijs gemiddeld 7%. Hierbij werden geen regionale verschillen gesignaleerd, overal deed zich dezelfde teneur voor.

De Nederlandse onderzoeksresultaten stroken met deze van gelijkaardige studies in andere Europese landen. In het zuidwesten van Finland waren woningen met een uitzicht op een bos gemiddeld 4,9% duurder dan identieke woningen, maar met een ander uitzicht. Verder speelde ook de afstand tot de meest nabije

© Science, 310

'Green giant', met 113 m is deze sequoia uit noord Californië 's werelds hoogste boom.

groenzone een significante rol: de woningprijs daalde gemiddeld 5,9% per kilometer die men verder verwijderd was van het groen. Een studie in Spanje kwam tot analoge bevindingen. Daaruit bleek dat de nabijheid bij groen belangrijker was dan de grootte van de groenzone. Dit kan een indicatie zijn dat de aanwezigheid van vele kleine groenzones in een stad geschikter is dan een beperkt aantal grote parken.

MEER...

BERVAES, J.C.A.M. & VREKE, J. (2004). *De invloed van groen en water op de transactieprijzen van woningen*. Alterra-rapport 959, Wageningen, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte, 65p.
MORANCHO, A.B. (2003). *A hedonic valuation of urban green areas*. *Landscape and Urban Planning*, 66, 35-41.
TYRVÄINEN, L. & MIETTINEN, A. (2000). *Property prices and urban forest amenities*. *Journal of Environmental Economics and Management*, 39, 205-223.

EEN ELEKTRONISCHE NEUS VOOR HOUTGEUREN

Het onderzoek dat met behulp van 25 aroma's zo'n 33 miljoen boomstammen hoopt te kunnen geurmerken, bevindt zich nog in de beginfase. In de toekomst zou men aan de hand van een geur makkelijker kunnen vaststellen of een houten tafel of vloer gemaakt is uit duurzaam geproduceerd hout. Idealiter hoopt men het traject van boom tot tafel te kunnen herleiden. Het geursysteem zou aldus ook verschillende voordelen kunnen bieden voor houtproducenten en -handelaren. Hoe meer informatie over het soort hout beschikbaar is, des te efficiënter de productie in de zagerijen. Zeer gewild hout kan sneller worden getraceerd.

Illegale houtkap wordt bovendien gemakkelijker te bestrijden, aldus de onderzoekers. Certificatie van duurzaam geproduceerd hout wordt transparanter. In de voedingsindustrie wordt al langer gebruikt gemaakt van aroma tagging onder andere om de versheid van producten vast te stellen.

MEER... | www.oneworld.nl

NIEUWE BOSWET VOOR AMAZONEWOUDE

De houtverwerkende nijverheid bepleit samen met ngo's, lokale gemeenschappen en sociale organisaties de goedkeuring van de nieuwe boswet voor het Amazonewoud door de Braziliaanse Senaat. Deze nieuwe wet maakt het deze partijen mogelijk openbare bosgebieden tot 40 jaar in concessie te nemen om het woud duurzaam te exploiteren. Er zullen niet alleen bomen gekapt worden, in wouden die men intact wenst te houden, zal men in sommige gevallen toelating krijgen om fruit, geneeskrachtige plantendelen, hars en honing te verzamelen.

Op deze manier tracht men de kaalkap van het Amazonewoud terug te dringen. Deze nieuwe regelgeving zou in praktijk de strijd tegen de illegale houtkap versterken. Ook de eigendomsverhoudingen in grote delen van het woud hoopt men via de nieuwe wet recht te zetten, in het voordeel van de lokale bevolking. Critici twijfelen aan het succes van de nieuwe wet: gelijkaardige experimenten in Afrika en Azië konden de kaalslag niet stoppen en vooral de nog altijd lagere prijs van de illegaal gekapte bomen blijft een belangrijk struikelblok.

MEER... | www.ipsnews.be

Zondag 19 maart: Boompjesweekend!

Voor de derde keer organiseren Kom op tegen Kanker, Bos&Groen en VBV het Boompjesweekend: een fondsenwervende campagne voor 'Kom op' met als kers op de taart een effectieve aanplant van 5 gloednieuwe bossen.

Al sedert het prille begin is VBV actief betrokken bij de organisatie van deze campagne met veel werk achter de schermen om alles vlot te doen lopen. We geven tevens achtergrondinfo aan diverse verenigingen rond bos en gezondheid via ons Tandem-project.

En op 19 maart komen we naar buiten. Op de plantdag zelf zullen we op alle plaatsen zorgen voor een leuke boskwis met Bekende Vlamingen, een doorlopende grabbelton, heerlijke bosprookjes voor kinderen, ... en vragen we jou om een boompje t.v.v. 'Kom op' te kopen en die met ons allen mee te komen planten!

Het programma op de diverse lokaties:

HET KOM OP TEGEN KANKER-BOS IN OOST-VLAANDEREN: BUGGENHOUT

In de 12e eeuw behoorde Buggenhout tot het 1000 ha groot 'Beuckenhoudt', het grote woud waaraan de gemeente haar naam ontleent. Tijdens WO I vermindert de bosoppervlakte van 400 ha tot 160 ha. Grote delen worden omgezet naar landbouwgrond na kaalkapping tijdens de bezetting. Het bos is vooral gekend voor zijn prachtige winterreiken. Door de aankoop van 50 ha historische bosgrond is de aanzet gegeven om dit waardevolle, historische boscomplex terug aanzienlijk uit te breiden.

Programma

- 09u30 start boomplantactie en randanimatie optreden Buggenhoutse fanfares
- 10u00 officieel gedeelte met toespraken van burgemeester
Dhr. Tom Van Herreweghe,
Kom op tegen Kanker, houtvester
Dhr. Eric Peyskens (afd. Bos & Groen) en gouverneur
Dhr. Andre Denys
- 10u30 VBV-bosquiz met peter Raf Coppens en meter Vanessa Chinitor
- 10u40 officieel plantmoment
- 11u00 receptie
- 11u30 optreden van Soul Shine met gast-optredens van Raf Van Brussel en Katherine

Doorlopend

Randanimatie voor kinderen en jongeren, VBV-bosspreekjes, VBV-grabbelton, optreden van Jiddische fanfare, fitheidstest, verkleedpartij.

© VBV

Hoe kan u het Kom op tegen Kanker-bos bereiken?

Toegang tot de plantplaats vanaf de Kasteelstraat in Buggenhoutbos.

Vanuit het centrum van Buggenhout wijzen wegwijzers u de weg. Parking wordt voorzien in en rond de Kasteelstraat.

Het station van Buggenhout ligt op ongeveer 2 km ten noorden van het bos. De buslijn Dendermonde-Brussel heeft een halte aan de Boskapel aan het Buggenhoutbos.

Voor groepen kan een gratis pendeldienst geregeld worden vanaf het station Buggenhout. Reservatie kan via komop@tegenkanker.be.

HET KOM OP TEGEN KANKER-BOS IN VLAAMS-BRABANT: TERNAT / LIEDEKERKE

Het Liedekerkebos maakte vroeger, vele jaren terug, deel uit van het 'Kolenwoud', waartoe ook het Zoniënwoud, het Meerdaalwoud en het Hallerbos behoorden. Uiteraard rest nu slechts een miniem deeltje van wat dit woud ooit was... Maar op 19 maart 2006, tijdens het Boompjesweekend, komt daar verandering in. Dan wordt nieuw bos aangeplant,

op de verbinding tussen het Liedekerkebos en het Hertigembos.

Programma

Presentatie: Wilfried Haesen

- 10u start boomplantactie met optreden van muziekgroep Rustende Moeders
- 11u officieel gedeelte met toespraken van burgemeesters Dhr. Ronald Parys van Ternat en Dhr. Luc Wynant van Liedekerke, en kwinkslagen en kwinkschuppen van peter Urbanus, Meter Sabine Appelmans en andere bekende Vlamingen
- 12u receptie en VBV-bosquiz
- 13u optreden door muziekgroep Balladeus

Doorlopend

Tot 16u animatie, VBV-bosvertellingen, VBV-grabbelton, drank- en eetgelegenheden.

Hoe kan u het Kom op tegen Kanker-bos bereiken?

Er is parking

- ▶ aan het kerkhof van Liedekerke (een huifkar brengt u door het bos naar de plantplaats)
- ▶ aan de Bos- en de Heidestraat (Ternat) (een huifkar brengt u door het bos naar de plantplaats)
- ▶ aan het station van Ternat en Liedekerke: shuttlebusjes worden voorzien tot aan de plantplaats

Voor groepen kan een gratis pendeldienst geregeld worden vanaf het station. Reservatie kan via komop@tegenkanker.be

© VBV

HET KOM OP TEGEN KANKER-BOS IN LIMBURG: NIEUWERKERKEN

De afdeling Bos & Groen (Vlaamse Gewest) heeft sinds 2003, bijna 60 ha verworven in de omgeving van Nieuwerkerken. Ruim twee derde van deze aangekochte terreinen zijn nog niet bebost, en zullen worden gebruikt om nieuw bos te creëren, dat zowel ecologisch als recreatief aantrekkelijk is.

Programma

- 10u start boomplantactie en randanimatie
- 11u30 officieel gedeelte met toespraken van burgemeester Dhr. Benny Bamps en houtvester Dhr. Ghislain Mees (afd. Bos & Groen)
- 11u50 VBV-bosquiz met peter Johnny Voners en meter Jeanine Bisschops
- 12u15 officieel plantmoment

Doorlopend

Optredens van fanfare en popgroep FUGA, animatie voor kinderen en tieners (door de jeugdraad), VBV-bosprookjes, VBV-grabbelton...

Hoe kan u het Kom op tegen Kanker-bos bereiken?

Parking op het plein tegenover het gemeentehuis in de Kerkstraat (centrum Nieuwerkerken). Vanuit het centrum wordt een pendelbus voorzien om u naar het feestterrein te brengen.

De plantplaats is ook bereikbaar vanaf de N716 Herk de Stad – Sint-Truiden en via de Schelfheidestraat (wegwijzers tonen u de weg)

Vanaf het station in St.-Truiden: lijnbus om 9u26, 11u26 en 13u26 naar Nieuwerkerken – bus terug naar het station om 12u53, 15u10 en 17u11. Vanaf Nieuwerkerken gratis pendelbus naar het bos.

Voor groepen kan een gratis pendeldienst geregeld worden vanaf het station St.-Truiden. Reservatie kan via komop@tegenkanker.be

HET KOM OP TEGEN KANKER-BOS IN ANTWERPEN: DEURNE (ANTWERPEN)

Op de grens tussen Antwerpen en Wijnegem, geprangd tussen de stad en het Shoppingcenter, ligt een relatief uitgestrekte open ruimte. Vanzelfsprekend bestaat er grote druk om deze open ruimte verder aan te snijden,

maar tegelijk is er – niet in het minst van de buurtbewoners – een grote vraag om dit gebied als open ruimte te bewaren. In 2005 kon het Vlaamse Gewest bijna 10 ha van deze open ruimte aankopen.

Programma

10u	start boomplantactie en randanimatie tot 13u00
11u	officieel gedeelte met toespraken van burgemeester Dhr. Patrick Janssens en schepen Dhr. Edwin Pairon
11u30	officiële boomplantactie
12u	VBV-bosquiz met peter Pol Goossens en meter Els De Schepper

Doorlopend

Randanimatie, VBV-bosspreekjes, VBV-grabbelton ...

Hoe kan u het Kom op tegen Kanker-bos bereiken?

Neem de autosnelweg E34-E313, afrit 18 (Wijnegem-Mortsel). Aan de rotonde neemt u richting Deurne, Wijnegem, Wommelgem. Aan de tweede lichten links, bord 'parking Makro' volgen.

Vanuit Antwerpen Centraal kan u met bus 41 naar Wijnegem Shopping Center. Het bos ligt tegenover het shoppingcentrum.

Voor groepen kan een gratis pendeldienst geregeld worden vanaf het station. Reservatie kan via komop@tegenkanker.be

HET KOM OP TEGEN KANKER-BOS IN WEST-VLAANDEREN: BREDENE

Aansluitend op de watervlakte van de Spuikom siert een parkgebied van ruim 30 ha

al 30 jaar het gewestplan van Bredene. Deze open ruimte is intussen volledig omgeven door recente verkavelingen. Dit gebied wordt nu ingericht als stedelijk groengebied. Ruim de helft zal bebost worden en wordt opengesteld voor wandelaars. Er komt ook een speelbos. Het centrale deel, aansluitend bij de Spuikom, is een rustgebied voor weide- en watervogels.

Programma

- 10u start boomplantactie en animatie
- 10u30 start optreden clown Jan Lissen, ballonplooien en Roger Meert (karikatuur en schetsen)
- 11u officieel gedeelte met toespraken van burgemeester Dhr. Willy Vanhooren en eerste schepen Dhr. Jacky Maes, Kom op tegen Kanker officieel plantmoment met BV's
- 11u40 VBV-bosquiz met peter Gene Bervoets
- 12u30 optreden van folkgroep 'Kick'em Jenny'

vanaf 13u

- start sneukel- en spelwandeltocht (naar het strand)
- handtekeningssessie van Club Brugge-spelers (o.v)

Doorlopend

Planten (10u tot 15u) en randanimatie, schminkstand, springkastelen, optreden Bredense harmonie, sjorspektakel, eetstand, glühwein- en soepstand, VBV-bosspreekjes, VBV-grabbeltje, tekenaar Roger Meert, ballonnenclown...

Hoe kan u het Kom op tegen Kanker-bos bereiken?

Auto's en fietsen: parkeren kan in de nieuwe verkaveling 'Reigerstraat'. Volg de wegwijzers. Openbaar vervoer: bereikbaar met de kusttram tot in Bredene. Er is een pendeldienst vanaf de tramhalte 'Bredene aan zee'.

Voor groepen kan een gratis pendeldienst geregeld worden vanaf het station. Reservatie kan via komop@tegenkanker.be

Voor wie door de bomen het bos niet meer ziet bij verzekeren, lenen of beleggen.

Kantoren: Meerhem 149 a – 9000 Gent | Potegemstraat 17/5 – 8790 Waregem
Desselgemsestraat 1B/001 – 8710 Ooigem | Meulebekestraat 6 – 8740 Pittem
Tel. 056/66 63 49 – Fax 056/66 30 92 – patrick@coverbel.be – www.coverbel.be

Coverbel is onafhankelijk verzekeringsmakelaar & gemandateerd agent bij Eural Spaarbank. CBFA: 47273

35 jaar VBV en 10 jaar Werkgroep Tropisch Bos

DE WERKGROEP TROPISCH BOS (WTB) UIT HAAR CHARTER

De strijd voor het bos stopt niet aan onze grenzen. De Werkgroep Tropisch Bos (WTB) streeft actief naar het behoud van de bosrijkdom in al haar facetten, en de ontwikkeling van een duurzame kwaliteitsvolle samenleving, waarin de lokale bevolking centraal staat. Daarvoor organiseren we financiële en technische steun aan lokaal gedragen projecten, zijn we een contactpunt voor bosliefhebbers wereldwijd en vestigen we de aandacht op de nog steeds heersende problemen via debatten, informatieavonden en inspraak in de beleidsvorming.

De vroege jaren van de Werkgroep Tropisch Bos situeren zich in de beginjaren van VBV. Maar door allerlei omstandigheden verloor VBV in de loop van de jaren 80 even de aandacht voor het bos in de tropen. Er waren toen in Vlaanderen enkele belangrijke katten te geselen, denken we maar aan het Bosdecreet, de start van de Week van het Bos, ... In 1996 namen een aantal doorwinterde tropische bossers de draad terug op. De WTB werd nieuw leven ingeblazen. Aanleiding was een nieuw project: Las Heliconias in Costa Rica. Het begin van een succesvol decennia ... Met plezier presenteren we een kort overzicht.

De coöperatieve ABIPA (Asociacion Bija-guense de Productores Agricolas) in Costa Rica streeft naar bosbehoud en duurzaam bosbeheer van haar gronden en tracht ook zoveel mogelijk gronden bij te kopen. Deze coöperatieve bestaat uit vroegere landloze boeren die door de overheid een oppervlakte van 350 ha (voor 1/4 bestaande uit tropisch regenwoud) toegewezen kregen. De coöperatieve wil de 70 ha oerwoud die aansluiten op het nationale park van de Tenorio, behoeden

© VBV

tegen ontbossing en tegelijk streven naar een menswaardig bestaan van hun gezinnen. Zij richtten een educatief centrum op en bouwden een ecolodge om ecotoeristen aan te trekken. In 1996 werd zo het 'Centro Ecoturistico Las Heliconias' gedoopt. Onze steun bestond naast financiële hulp, via de jaarlijkse tropische bosfuij, ook uit materiële hulp om het educatieve centrum uit te bouwen. Hiervoor werden verrekijkers en boeken verzameld en ter plaatse gebracht door vrijwilligers. Om

het project meer internationale bekendheid te geven werd het opgenomen in de Lonely Planet.

De laatste stap naar volledige internationale bekendheid was een webpagina. In 2005 had de werkgroep het lugubere idee om deel te nemen aan (jawel hoor zeer sportieve leden!) de Dodontocht. Alom bekend als een grote uitdaging, een test van voeten, benen, achillespezen en knieën. Maar bovenal een test van uithouding, doorzettingsvermogen en karakter, 100 km of maximum 24 uur lang (afzien). Gelukkig heeft iedereen gulle sponsors kunnen vinden zodat met de opbrengst een heuse prachtige webpagina ontwikkeld werd voor het project.

TROPISCH BOS IN VLAANDEREN?

Via de alom bekende (en ook beruchte) mailing lijst, die al verschillende keren aanleiding gaf tot boordevolle of afgesloten e-mail accounts (misschien zelfs boze werkgevers), legt de werkgroep een link tussen Vlaanderen en de tropen. Oproepen tot snelle acties, uitnodigingen, vacatures tot zelfs hele sollicitatiebrieven, het passeert allemaal de revue.

Elk jaar wordt er een themadag of avond georganiseerd rond een specifiek onderwerp.

- ▶ In 1999 was dit rond agroforestry met Filip Debruyne (Econepal vzw, Himalaya), Zachée Nzoh Ngandembou (Centre for Environmental and Rural Transformation, Kameroen) en Johan Toebat (Coopibo/Vredeseilanden).
- ▶ In 2000 rond FSC labeling i.s.m. de Bossenwerkgroep van WWF met aandacht voor alle schakels van producent tot consument (houtimporteurs – Lagae en Bomaco, schrijnwerkers – De Noordboom, Vibe en WWF). Er was veel interesse van schrijnwerkers met het hart op de juiste plaats en dringend op zoek naar goede eenduidige informatie.
- ▶ In 2001 werd de brandhoutproblematiek en het gebruik van energiezuinige stookfkes onder de loep genomen (van het gebruik en de bouw van energiezuinige stoven, gaande van eenvoudige ovens van klei, over zonneovens tot speksteenkachels).
- ▶ In 2002 stond de gezamenlijke thema-avond van WWF en VBV-WTB rond het hot topic 'illegale houtkap' op de agenda.
- ▶ De thema-avond van 2004 rond de wisselwerking tussen water en bos in het zuiden probeerde antwoorden te vinden op de vragen: vindt de wisselwerking tussen water en bos ook effectief plaats in de praktijk? En hebben Vlaamse NGO's die werkzaam zijn in het zuiden ook oog voor deze wisselwerking in hun projecten? De zaaldiscussie toonde aan dat het merendeel van de aanwezigen overtuigd was van het nut van (her)bossingen voor een betere watervoorziening in het zuiden.

VLAANDEREN BEMERKT, BEWIJST, BESPREEKT EN BESCHERMT UITEINDELIJK OOK!

Maar de werkgroep praat en wandelt niet enkel, we porren ook het beleid, de ministers, om het Vlaams tropisch bos verhaal een beetje aan te wakkeren.

Het Vlaamse tropisch bos verhaal start in juni 1992 op de United Nations Conference on Environment and Development (UNCED) in Rio. Daar wordt in de 'Statement on Forest Principles' de aandacht gevestigd op de noodzaak voor bosbehoud en een duurzaam bosbeheer. Vlaanderen bemerkt... en richt in 1993 een interministriële werkgroep 'Tropisch bos en tropisch hout' op. Deze werkgroep verdwaalt echter in de pogingen om het beleid ten aanzien van deze problematiek te structureren en het tropisch bosverhaal valt stil... Tot AMINAL in 1999 een aanzet tracht te geven tot een Vlaamse internationale bos- en houtpolitiek door een voorbereidende studie aan te vragen. Het wordt een lijvig werk waarvan de opmerkelijke resultaten aan de verschillende kabinetten worden voorgelegd bij de vorming van de nieuwe regering in 1999. Vlaanderen bewijst... dat er zeer weinig Vlaams geld beschikbaar wordt gesteld om daadwerkelijk mee te helpen aan een duurzaam bosbeheer en bosbehoud in de wereld.

In 2000 vindt de Werkgroep Tropisch Bos van VBV het welletjes en verhoogt de druk op de Vlaamse en federale overheden om te komen tot een duidelijk beleid inzake tropisch bos en de houtproblematiek. De WTB tracht de bespreking op gang te brengen aan de verschillende kabinetten in de hoop initiatief hierrond los te weken. Dit brengt weinig

VBV ©

zoden aan de dijk, dus werkt de WTB zelf een praktisch voorstel uit. Er moet een fonds Tropisch Bos opgericht worden binnen de schoot van de VBV. Hiermee kunnen dan kleinschalige projecten in de tropen rond bosbehoud en duurzaam bosbeheer ondersteund worden. Het geld hiervoor moet, naar voorbeeld van onze noorderburen, van de Vlaamse overheid komen. Dit project wordt echter negatief geadviseerd omdat er twijfel bestaat of de gevraagde subsidie wel past in het Vlaamse beleid! En zo ja of dat dan geen taak is die de overheid zelf kan overnemen. Vlaanderen bespreekt...

Na een inleefreis in het Amazonewoud en permanent aandringen door de WTB legt de Vlaamse regering in 2002 het Vlaams Fonds Tropisch Bos (VFTB) vast en schrijft in oktober 2003 een tender uit voor het beheer van het VFTB. De tripartite WWF-VBV-Groenhart krijgt de opdracht om dit fonds voor 3 jaar te beheren.

Vlaanderen draagt bij en beschermt!

**Persmededeling van het kabinet
van Minister Vera Dua, Vlaams Minister
van Leefmilieu en Landbouw,
16 april 2002**

*Vlaams Fonds voor behoud Tropisch Bos
en steun aan Raoni*

Vlaams minister van leefmilieu en landbouw Vera Dua heeft het startschot gegeven voor de oprichting van een Vlaams fonds voor het behoud van het Tropisch Bos. Op de begroting zal hiervoor jaarlijks 1.230.000 euro voorzien worden. Het geld zal gaan naar kleinschalige en middelgrote lokaal gedragen projecten komende vanuit de NGO's, instituten en organisaties uit de tropische landen zelf. Het is de bedoeling om ook samenwerking met de Vlaamse organisaties en instellingen mogelijk te maken. Hiermee beoogt de minister het behoud en de verdere opbouw van de expertise en feedback naar Vlaanderen toe omdat stilaan de rijke expertise in Vlaanderen in het beheer van tropische bossen achteruit gaat.

HOOGMOED KOMT VOOR DE VAL

Na dit succesverhaal, waar we ook vandaag nog ijverig voor vechten om het te behouden, kreeg de werkgroep het waanzinnig idee om Wangari Maathai (Nobelprijs winnares voor de vrede) naar België te halen in de periode 2006-2007. Vorig jaar werd een info-avond georganiseerd met Dhr. Guido Vanhecken – al jaren een persoonlijke kennis van Wangari – die een interessante uiteenzetting gaf over de Green Belt Movement en Wangari Maathai.

De volgende 2 jaar zal WTB werken rond 'Zelfredzaamheid door Bos'.

We hebben volgende concrete actiepunten:

- ▶ **Project Ethiopië** ism KUL (al jaren actief in de regio): ondersteuning aan projecten die door het beperken van overbegrazing (dmv tijdelijk omheinen van gedeeltes van het territorium), en door heraanplant van bosbomen de ontbossing en erosie in de regio bestrijden.
- ▶ **Cadefor:** concrete ondersteuning van 2 ateliers van artesanaat uit Bolivië, die vroeger werden ondersteund door Vlaams Fonds Tropisch Bos. Deze ateliers waren de eerste ter wereld die FSC-certificering bekwamen voor hun houtsnijwerk. De lokale NGO Cadefor ondersteunt deze ateliers al enige jaren, vooral bij commercialisering en kwaliteitscontrole van hun producten.
- ▶ **Studiedag Small Grants Funds** ter promotie en ondersteuning van het Vlaams Fonds Tropisch Bos (Groenhart vzw). De huidige Vlaamse beleidsmakers lijken

niet overtuigd van het nut van VFTB, en in 2006 staat een half-termijn evaluatie op het programma. Cruciaal moment dus voor VFTB en Groenhart. WTB zal in 2006, enkele maanden voor deze mid-term evaluatie, de jaarlijkse VBV-studiedag organiseren rond dit thema. Bedoeling is druk op de ketel te houden voor het behoud van het VFTB.

► **Fuif WTB:**

24 februari 2006 (Gent): met voorafgaand info-avond over Cadefor.

► **Sponsortochten**

Mogelijke deelname aan 20 km van Brussel (lopen), of 50 km van Kluisbergen (wandeloct).

© WWF

Andere op te volgen projecten en ideeën:

- Burundi: een project waar door de aankoop van bossen hun behoud verzekerd wordt. Door zich te linken aan een aantal internationale partners kan de uitvoerende organisatie meer uitstraling bekomen. WTB kan het project bekendheid geven en kan in geval van nood ook hier in Vlaanderen aan de alarmbel trekken, dmv persberichten en mobilisatie in de sector.
- Vormende activiteit rond FSC: Voor 2007 een (reeks van) vormingsavond(en) voorzien over FSC-hout in Vlaanderen. Doelgroep zijn de avondscholen hout, schrijnwerk, meubelmakerij, en het onderwijzend personeel van het dagonderwijs.
- Mogelijke studiedag 2007
ism Werkgroep Recreatie:
Thema is 'Multiculturele visie op bos'.

© VBV

Boliviaanse avond & fuif

Vrijdag 24 februari 2006

**De Centrale,
Kraankindersstraat 2
9000 Gent**

Deuren: 20u00

Diareeks over Cadefor: 20u30

Fuif t.v.v. Cadefor: 22 uur

VVK: 4,00

Studenten: 4,00

Kassa: 5,00

**Opbrengst gaat naar Cadefor,
één van de weinige 'FSC-ateliers' op wereldvlak**

VBV-WERKGROEP TROPISCH BOS

Op verkenning in de Everbeekse Bossen

JAN VAN UYTVANCK EN JOHNNY CORNELIS

Verspreid over Everbeek, een deelgemeente van Brakel in het hartje van de Vlaamse Ardennen, liggen verschillende bossen en bosjes. De drie grootste zijn het Hayesbos, het Steenbergbos en het Trimpontbos. Op de valleiflank van de Terkleppebeek, die ontspringt in het Trimpontbos, liggen nog enkele kleinere maar evenzeer waardevolle bosjes. Het zijn samen met de grotere boskernen allemaal restanten van het vroegere Poodsbergbos, dat zich tot in de vroege Middeleeuwen uitstreckte tussen Ronse en Everbeek.

De Everbeekse bossen worden beheerd door Natuurpunt. Sinds 2005 loopt er een aantrekkelijk wandelpad door de streek. Dat pad start aan de kerk van Everbeek-Boven, waar u gemakkelijk uw wagen kunt parkeren. Everbeek-Boven bereikt u via de N493 tussen Geraardsbergen en Brakel. Het pad bestaat uit drie lussen die samen of afzonderlijk kunnen bewandeld worden. De twee korte lussen, het groene (2,2 km) en het blauwe pad (1,5 km), bezoeken het Steenbergbos en omgeving. Het rode pad, dat een uitbreiding is van het blauwe pad (2,6 km extra) voert u naar het Hayesbos. Wij bespreken hier **het blauwe en het rode pad**. Alle paden zijn bewegwijzerd met het logo van Natuurpunt op witgeverfde paaltjes. De paden kunnen soms modderig zijn, laarzen zijn dus aangewezen.

In het voorjaar groeien in de bossen weelderige tapijten van wilde hyacint en bosanemoon. Andere bijzondere planten die het bos omtoveren in een prachtig kleurenpalet zijn sneeuwkllokje, wrangwortel, slanke en hangende zegge, dotterbloem, daslook, eenbes, gele dovenetel, kleine maagdenpalm, paarse

© Johnny Cornelis

schubwortel, ... Bij de bomen domineren vooral majestueuze beuken het zicht, maar ook zomereiken, haagbeuken en populieren nemen een belangrijke plaats in. In de valleitjes vinden we essen en zwarte elzen.

Het Everbeekse landschap oogt afwisselend en verrast telkens weer. De bossen baden in een kleinschalig landschap met weiden, akkers en grazige valleitjes, talrijke bomenrijen, kronkelende en soms holle wegen. Geen wonder dat hier nog zoveel planten- en diersoorten standhouden die elders in Vlaanderen sterk achteruitgaan of reeds verdwenen zijn. Typische bosvogels voor de streek zijn o.m. bosuil, wespendif, havik, houtsnip en ver-

© Johnny Cornelis

schillende soorten spechten. Sinds kort komt ook het ree terug voor in het gebied. Minder opvallend, maar evengoed aanwezig, zijn de eikelmuis en de eekhoorn. Vooral de schitterende bronbeekjes herbergen een verrassende fauna. Twee zeldzame vissoorten komen hier nog voor: de beekprik en de rivierdonderpad. De beekjes zijn ook de woonplaats van andere typische en in Vlaanderen zeldzame diersoorten zoals de waterspitsmuis, de vuursalamander en de bronlibel.

Het eerste deel van het blauwe en groene pad (aangeduid met respectievelijk blauwe rechthoeken en groene ruiten) valt samen en start achter de muur van het schooltje. Een kleine weg voert ons recht naar het Steenbergbos. Van op de weg hebben we een prachtig zicht op het bos en het omliggende landschap met

oude knothaagbeuken op de perceelsscheidingen. Bij de ingang van het bos kunnen we meteen genieten van de bloemenpracht: tapijten van sneeuwkllokjes in februari tot begin maart, later vervangen door bosanemonen en wilde hyacinten. In juni neemt groot springzaad het over. Aan het einde van het boswegje komen we aan het bronbeekje van het Steenbergbos: hier groeien bronbossoorten zoals paarbladig goudveil en bittere veldkers.

Een eerste poortje geeft toegang tot extensief begraasde graslanden. De begrazing met runderen heeft als doel het bekomen van een gevarieerde vegetatie van grasland, ruigte, struwelen en bos. Vóór het tweede poortje krijg je zicht op een open kouterlandschap. Bij het poortje gekomen, volgen we het blauwe pad naar links.

© Johnny Cornelis

© Johnny Cornelis

Bemerkt tijdens de klim de knoteiken langs de rand van het pad. Wanneer we de asfaltweg bereiken, slaan we rechts het rode pad in (aangeduid met rode vierkanten) voor de extra lus naar het Hayesbos. Na een paar honderd meter over een smalle voetweg, krijgen we aan de rechterzijde een vergezicht op o.m. het Steenbergbos en de Toepberg. Het natuurbeheer richt zich niet alleen op bosuitbreiding en extensief graasbeheer, maar heeft ook respect voor cultuurhistorische aspecten zoals het open houden van historische zichtassen.

We steken een straat over en zien wat verderop enkele extensief begraasde weiden met vervagende grenzen tussen bos en weiland, en spontaan ontwikkelende struwelen en boomopslag. Verder naar beneden, gaan we naar links (Hayestraat). Het Hayesbos strekt zich uit aan onze linkerkant. Van bij het kapelletje van de H. Jozef van de Goede Dood, hebben we een mooi zicht op de Verrebeekmolen en de kerk van Opbrakel. Verderop komen we in een kleinschalig landschap met knotbomen, boomgaarden, hagen en een oude woning, waarna we terug het bos induiken. Het pad eindigt in het bos op een T-kruispunt. Hier wijken we even af van de route en gaan naar

rechts tot bij het bruggetje over de Verrebeek. Dit is een van de bronbeekjes waar nog beekprik en rivierdonderpad leven. Vervolgens maken we rechtsomkeer en beginnen aan de beklimming door het Hayesbos. Het wordt direct duidelijk waarom men deze streek de Vlaamse Ardennen noemt. Vanuit de hoogte hebben we een prachtig zicht op het oude beukenbos. Dit kerngebied van het natuurreserveaat krijgt onder het 'niets doenbeheer' kans voor spontane en natuurlijke ontwikkeling (o.m. met dode en omgevallen bomen).

Even verder gaan we een klein stukje langs een asfaltweg (Kroonstraat). Enkele honderden meter verder slaan we links een smalle voetweg in die ons terug bij de start van het rode pad brengt. We gaan nu rechtdoor en via een oude kerkwegel (blauwe pad) bereiken we ons vertrekpunt aan de kerk van Everbeek-Boven.

Stadsbos voor Gent eindelijk in zicht!

KATRIJN GIJSEL

Al bijna tien jaar ijvert de VBV voor een stadsbos voor de Gentenaars, die het voorlopig nog steeds zonder moeten stellen. De oppervlakte toegankelijk bos in Gent (binnen 5 km rond het centrum) bedraagt momenteel slechts een luttele 2 m² per Gentenaar... Toen voor het grootstedelijk gebied Gent een ruimtelijk uitvoeringsplan werd opgemaakt, was het natuurlijk zaak om hier de broodnodige stadsbossen in te krijgen! Daarom voerde de VBV samen met Natuurpunt-Gent, JNM en het Gents Milieufront vorig voorjaar volop actie tijdens het openbaar onderzoek van dit plan. We verzamelden toen maar liefst 10 000 bezwaarschriften voor meer bos rond Gent. Met deze massale vraag van vooral inwoners van het Gentse die snakken naar hun bos, trokken we naar minister Van Mechelen.

Nu – één jaar later – is het ruimtelijk uitvoeringsplan definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering (16 december 2005). Met deze beslissing werd de afba-

keningslijn van het grootstedelijk gebied Gent vastgelegd, en daarmee wordt duidelijk waar grootstedelijke ontwikkelingen mogelijk zijn: bedrijventerreinen, woonuitbreidingen, land-

bouwactiviteiten maar ook vier groenpolen aan de randen van de stad. Het plan bepaalt de bestemmingen van de meeste gronden (in plaats van het vroegere gewestplan) en de stedenbouwkundige voorschriften die er gelden.

Voor de goedkeuring van dit plan werd een lange weg afgelegd van overleg op lokaal en Vlaams niveau, diverse acties en uitlatingen in de pers, procedures en adviezen. Maar kunnen we nu tevreden zijn met het eindresultaat? Ja en nee...

Het is dat met dit plan in één klap meer dan 500 ha grond een bosbestemming krijgt, een unicum in Vlaanderen. Als deze voor bos bestemde hectaren ook effectief worden beplant,

dan wordt daarmee zowat twee derden van de gewenste bosuitbreiding gerealiseerd die in het structuurplan van de stad Gent werd vooropgesteld. Toch hoopten we dat dit gewestelijk plan het structuurplan van de stad beter zou benaderen. Het kon veel beter, en er werd ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel zelfs hier en daar nog bosgebied geschrapt, ondanks onze massale vraag naar meer bos.

De bekendste van de vier geplande groenpolen is ongetwijfeld: het Parkbos. We zijn erg tevreden met de nadruk van de regeringsbeslissing op een snelle realisatie van dit stadsbos. Minister Peeters zal daarvoor een projectstructuur moeten opzetten, die de realisatie, het beheer en de communicatie voor het Parkbosproject coördineert. Tot zover het

goede nieuws... Het omstreden geplande wetenschapspark aan de rand van het Parkbos is ingekrompen en ingebufferd (maar niet geschrapt!). Ondanks onze duizenden bezwaarschriften blijft de bebossing op Gents grondgebied erg beperkt, evenals de bufferbossen langs de E17 en de E40, en werden de beloofde natte natuurgebieden nog aangepast ten voordele van de landbouw. Verder werden de uitbreidingsmogelijkheden voor twee serrebedrijven in het Parkbosgebied nog verder verruimd. Een resultaat van goed lobbywerk van enkele tuinbouwbedrijfsleiders?

Uiteindelijk zijn we erg blij dat na jaren van plannen en procedures nu niets meer de snelle realisatie van de stadsbossen rond Gent meer in de weg staat. Er is zekerheid over de bestemmingen, we weten waar we aan toe zijn. Nu is het zaak om de bossen op het terrein te realiseren, zodat de inwoners van het Gentse binnen enkele jaren volop kunnen genieten van 'hun' bos om te wandelen, te fietsen, te spelen en te genieten van de natuur dicht bij huis. Toch zijn we ook ontgoocheld over heel wat gemiste kansen in dit plan. Door onze stadsboscampagne en uw massale steun aan onze bezwaarschriftenactie (waarvoor dank!!) hebben we in elk geval de grote nood aan toegankelijk bos rond Gent duidelijk gemaakt. En we kunnen alleen maar gissen wat het plan zou geworden zijn zonder deze inspanningen. De VBV heeft haar rol gespeeld!

Op het moment van het schrijven van deze tekst, was de gedetailleerde inhoud van het ruimtelijk uitvoeringsplan en de regeringsbeslissing nog niet beschikbaar. Intussen kan je die wel al nalezen via een link op onze website www.vbv.be. Behalve over het Parkbos, lees je hier ook alles over de andere gorrenpolen, over wonen en bedrijvigheid in Gent.

**Producent van bos - en
haagplantsoen
inheems en autochtoon
materiaal**

Boomkwekerijen SYLVA
't HAND 10
9950 WAARSCHOOT
TEL: 09 376 75 75
FAX: 09 377 37 37
Email: info@sylva.be
www.sylva.be

SYLVA
VAN HULLE

Het eerste Nationaal Park in Vlaanderen opent de deuren

Op 23 maart as. wordt het Nationaal Park Hoge Kempen geopend, en dat is een primeur in Vlaanderen. Op 26 maart kan je daar terecht voor een grote publiekshappening. Een Nationaal Park is een aaneengesloten natuurgebied van minstens 1000 ha waar natuur centraal staat.

De Hoge Kempen is het grootste bos- en natuurgebied van heel Vlaanderen. Het is 5700 ha groot, en strekt zich uit over de gemeenten Dilsen-Stokkem, Maasmechelen, Zutendaal, Lanaken, Genk en As. Het is het natuurlijke 'hoogtepunt' van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland, gekend van het uitgebreide fietsroute-netwerk.

Uitgestrekte dennenbossen worden afgewisseld met paars bloeiende heide. Grote waterplassen bleven achter daar waar zand en grind werd gewonnen. De hoogste 'toppen', 100 meter hoog bieden vergezichten over de Maasvallei en Nederlands Limburg. Het is een thuis voor tal van zeldzame en bijzondere dieren. Een ontmoeting met een ree is geen uitzondering en vlinders zoals de koningin-epage kleuren de zomer.

Het Nationaal Park Hoge Kempen ontvangt graag mensen met een 'hart voor de natuur'. Daarom zijn 6 plaatsen uitgekozen als 'Poort tot het Nationaal Park Hoge Kempen'. Niet letterlijk natuurlijk, want het Nationaal Park is niet omheind en vrij toegankelijk.

PUBLIEKSHAPPENING ZONDAG 26 MAART

Programma

- ▶ exclusieve wandelingen in het Nationaal Park Hoge Kempen met Rangers
- ▶ wilderniscafé
- ▶ Nationaal Park Hoge Kempen vanuit de lucht! (50m hoogte)
- ▶ hapjes en drankjes in de feesttent
- ▶ informatie over het Nationaal Park Hoge Kempen en de lokale poorten
- ▶ kindersanimatie
- ▶ muzikale omkadering
- ▶ ...

Waar?

Heiwick (weg Opgrimbie – Zutendaal)
Vanuit het station van Genk kan je per fiets naar deze plek bollen.

Laat je wagen achter op de voorziene parkings en neem de shuttlebus naar Heiwick.

Wanneer?

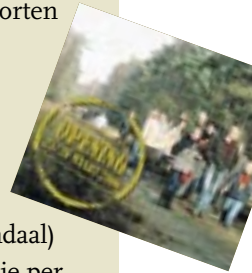
Zondag 26 maart 2006, 10.00u -17.00u

Meer weten?

www.nationaalpark.be of contact:

Ine Van der Stock, tel. 089 86 96 23,
ine@rlkm.be

Ilse Olaerts, tel. 089 86 96 21,
ilse@rlkm.be

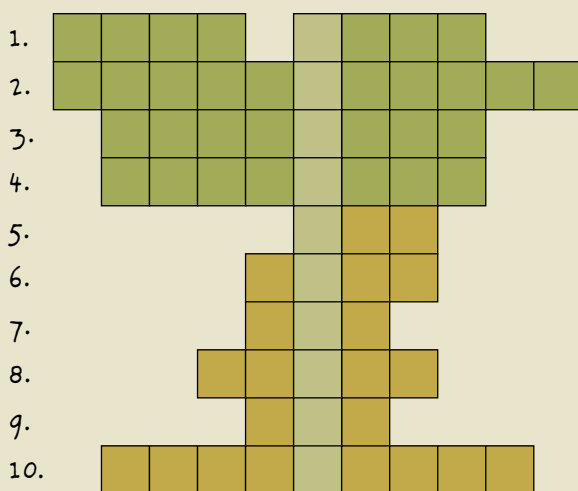

De boomhut

In de winter is het wat moeilijker om sommige dieren te bezoeken in het bos. Ze houden een winterslaap. Anderen spelen gewoon altijd graag verstoppertje. Als je goed kijkt en luistert, vind je ze wel. Je kan met een warme speurmuts buiten speuren, maar je kan ook op deze pagina zoeken.

Zoek de vogel verscholen in deze boom

Oplossingen

BOOMKLEVER

1) tuwe berk 2) roodborstje 3) eekhoorn 4) koolmees
5) kat 6) slak 7) ree 8) kever 9) iep 10) vleermuis

5 VOGELS

huppel ik heur ik d / doet me relatief / zo zwart!
"Kop op / Kevin! Kleed je / stukjes taart meestal /
wel een donderwolk

1. Ik ben een inheemse pionier, maar ik ben ook hoog in het noorden heel sterk. Ik groei voornamelijk op arme grond.
2. Ik ben een standvogel en in de winter een fervent bezoeker van voedertafels. Mijn naam vertelt iets over mijn uiterlijk.
3. Ik ben een knaagdier en ook een echte boomacrobaat.
4. Mijn gepiep gelijkt op een fietspomp, ik ben een inheems vogeltje met een geel buikje.
5. Ik ben zowel een geliefd huisdier als een bloem aan een boom.
6. Ik ben een weekdier en kan me goed thuis voelen in het bos.

7. Ik ben een zoogdier, geen hond, maar kan wel blaffen.
In de zomer heb ik een 'spiegel' bij me.
8. Ik ben een insect en er is een auto naar mij genoemd.
9. Ik ben een boomsoort met twee namen, beide met 3 letters. Degene die je moet geven zit verscholen in vogelgriep.
10. Ik ben een zoogdier en ik kan vliegen.

In dit verhaaltje zijn ook 5 vogels verstopt!

Vandaag is Kevin jarig en ik ben uitgenodigd! Met een cadeautje onder de arm huppel ik neuriënd richting zijn huis. Maar o wee...Kevin's mama heeft per ongeluk zout in de plaats van suiker in de verjaardagstaart gedaan! Nou ja, dat doet me relatief weinig, want ik lust niet zo graag taart. Kevin zelf vind het wel heel erg. Hij lijkt wel een donderwolk! Hij kijkt zo zwart! "Kop op, Kevin! Kleet je ook lekker warm aan. We verbrokkelen de taart. De vogeltjes op de voedertafel vinden zo'n stukjes taart meestal heel lekker!"

Nu toch wel naar buiten

Misschien heb je ondertussen wel zin gekregen om op zoektocht te gaan buiten? Hier krijg je wat tips om je speurneus te scherpen:

- Vind je plukjes haar beneden op een prikkeldraad? Dan heb je misschien het pad van een dier gevonden!
- Zoek een mooi plekje uit en blijf er 5 minuten heel stil zitten. Misschien komen sommige diertjes dan uit hun schuilplaats.
- Bekijk goed de stammen van de bomen. Zitten er gaten of holen in? En heeft er misschien een eekhoorntje een voorraad achtergelaten?
- Soms kan je ook knabbelsporen vinden op jongere boompjes: jonge reeën rukken lange repen van de boombast af, hazen scheuren er eerder flarden af en konijnen knagen: je kan misschien wel een grote knaaglijn zien van de bovenste snijtanden en daaronder een veel kleinere van de onderste snijtanden. Een eekhoorntje kan een stuk bast spiraalsgewijs afrukken.
- Als je een grote tak voorzichtig opheft, ontdek je misschien de schuilplaats van insecten, een egel of misschien wel nog een ander dier!

Doe elk diertje dat je bezoekt veel groetjes van mij, geef ze een warme knuffel en laat ze daarna rustig verder slapen!

VBV en bosuitbreiding

Sinds de oprichting van VBV is bosuitbreiding in Vlaanderen één van de hoofddoelstellingen geweest. VBV heeft vanaf haar oprichting geijverd voor meer bos, en werkte daar actief aan mee. Talloze bosuitbreidingsacties werden opgestart en/of ondersteund door VBV. Veel van deze plantacties verliepen in samenwerking met soms wel heel bekende partners zoals de toenmalige BRT, nonkel Bob, en nu meer recent de Vredesbewegingen en Kom op tegen Kanker.

Alle bosuitbreidingsacties van VBV opnoemen zou ons veel te ver leiden, en de kans bestaat dat we er steeds eentje vergeten. Daarom beperken we ons tot de misschien wel meest media-genieke uit het rijtje. Uit de tijd van ‘plant een boom met nonkel Bob’ tot de vredesbossen anno 2005, we stellen ze u graag nog eens voor:

JAREN '70

Plant een boom met nonkel Bob (ism. toenmalige BRT); er worden meer dan 1 miljoen bomen aangeplant; in één ruk door ontstaat de actie om oude stortplaatsen te bebossen

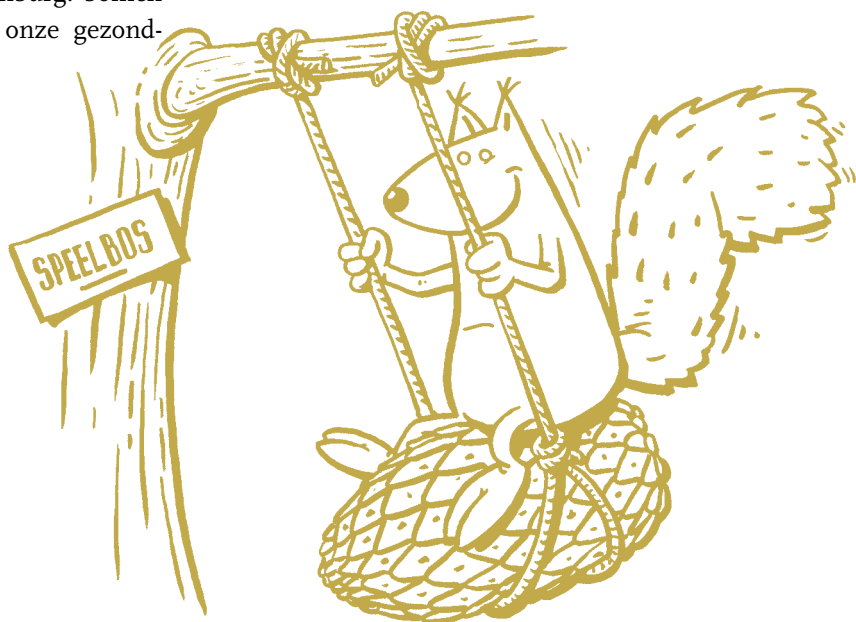
JAREN '80

VBV introduceert het Eikenproject (particulieren kunnen tegen gunstig tarief bosplantsoen kopen) en de bosuitbreiding in Vlaanderen een duwtje in de rug geven. Later, in de jaren '90, zullen vele verenigingen en besturen dit concept overnemen. VBV was en blijft een voorloper op vele vlakken.

JAREN '90

VBV introduceert de speelbossen (een speelbos in elke gemeente voor de jeugd), en ijvert voor stadsbossen (groene longen rond onze steden). Eind jaren '90 start VBV ook met de aanleg van CO₂-bossen in Limburg: bomen zijn immers belangrijk voor onze gezondheid, en voor het milieu.

21STE EEUW

VBV springt samen met andere grote, bekende organisaties zoals de Liga tegen Kanker en de Vredesbeweging op de kar voor meer bos in onze regio. Zo ontstaan de laatste jaren in Vlaanderen Kom Op Tegen Kanker-bossen en Vredesbossen.

In 2006 werkt VBV ook samen met de Witte Beweging om het Witte Kinderbos een nieuwe mooie plaats te geven.

Boskrant oude versus nieuwe stijl

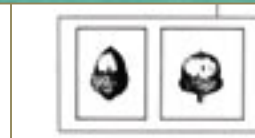
De Boskrant is de laatste jaren een heel stuk veranderd qua lay-out, stijl, vorm en inhoud. De redactie heeft twee jaar geleden dit tijdschrift in een gloednieuw kledje gestoken met een pak nieuwe rubrieken die door u, lezer en VBV-lid, worden gemaakt: de wandelingen, het kinderhoeje, bos&cultuur, van boom tot evenaar, ...

Maar net als zoveel tijdschriften heeft de Boskrant een lange weg afgelegd. Omdat we dit jaar 35 jaar bestaan, weliswaar niet altijd onder dezelfde naam, werpen graag een blik op ons verleden: het verleden vs het heden ...

In den beginne (jaren '70) waren er de VBV-berichten. Een gevouwen A4 pagina met vooral bosbouwtechnische informatie: verschillende boomsoorten, kweektechnieken, bosbehandelingen, planttijden, ... passeerden de revue.

jaren '80

Halfweg jaren 80 werd de Boskrant boven de doopvont gehouden. Met de Boskrant had VBV een echt tijdschrift met verschillende artikels, soms heel lange artikels, over alles wat met bosbouw te maken had. Alle technische kantjes van bosbouw kwamen aan bod. De baseline van de Boskrant was toen ook niet toevallig ‘mededelingsblad van de Vlaamse Bosbouwvereniging’. Je kan het je nu nog moeilijk inbeelden, maar de Boskrant was toen volledig opgemaakt in zwart-wit.

jaren '90

het pad dat hun voorgangers uitstippelden: meer diversiteit aan onderwerpen, minder lange technische artikels, meer focussen op de verenigingswerking, ... Kortom een aanbod verzorgen voor iedereen die interesse heeft in bos!

In 2004 krijgt de Boskrant een nieuwe face-lift. De redactie stapte af van de jaarlijkse vaste coverfoto en lanceert een aantal nieuwe rubrieken voor jong en oud: het kinderhoekje 'De Boomhut', van boom tot evenaar, bos en cultuur, bosbouwbegeerpen vertaald, ... De oude grijze wikkel wordt vervangen door een biologische plastic folie. De Boskrant zoals je ze nu in de bus krijgt: fris en modern!

In 1999 verandert VBV, en ook de Boskrant, van stijl: een nieuwe naam en een nieuw logo doen hun intrede. VBV gaat vanaf dan door het leven als 'Vereniging voor Bos in Vlaanderen', en mikt ook op een breder publiek dan de bossector. Sporadisch worden er wandelingen beschreven, en de Boskrant krijgt ook zijn eerste kleurenpagina's. Weliswaar nog bescheiden in aantal, maar een echte doorbraak in vergelijking met de beginjaren '90.

In 2000 ziet de eerste Boskrant-fullcolor het licht. Een nieuwe, jonge, redactieploeg heeft de fakkel overgenomen en bewandelt verder

heden

Het Witte Kinderbos verhuist. VBV helpt mee!

Woensdag 11 januari ll. was er de plechtige ondertekening van het compensatiedossier Witte Kinderbos in Vilvoorde. Veel belangrijk volk was er daar aanwezig: eerst en vooral Jean-Luc Dehaene, burgemeester van Vilvoorde. Vervolgens oud-minister Vandenbossche, nu actief bij BIAC, alsook huidige minister voor leefmilieu Kris Peeters en de burgemeesters van de omliggende gemeenten. Op de agenda stond de ondertekening van het compensatiedossier Witte kinderbos.

Het Witte Kinderbos is een concreet symbool van de Witte Beweging. Op de betoging van die Witte beweging waren er toen 300.000 mensen op de been: allemaal mensen die schreeuwden om meer aandacht voor vermoorde, vermiste en verongelukte kinderen en voor meer gerechtigheid tout court. Het was onder de bezielende kracht van pater Versteyleen dat er toen is besloten een Witte Kinderbos aan te leggen, met evenveel bomen als er betogers waren: 300.000.

Dit Witte Kinderbos kreeg zijn plaats op de middenberm van de E19, de autosnelweg tussen Brussel en Antwerpen. Een zeer zichtbare plaats, maar tevens een beetje geprangd tussen het immense autoverkeer.

Al een tijdje was er overleg aan de gang tussen luchthaven exploitant Biac en Infrabel, de infrastructuurmaatschappij van de spoorwegen om een nieuw treintraject aan te leggen en de luchthaven zo wat te ontsluiten. De plaats waar het Witte Kinderbos lag, was een uitstekende plek, maar deze organisaties waren zich ook bewust van de sterke symboolwaarde van dit bos. Men ging dus te rade bij de mensen van het Witte Kinderbos, die het eerste voorstel afwezen en zelf een alternatief voorstel aan-

© VBV

Gastheer Jean-Luc Dehaene, burgemeester van Vilvoorde: de VBV komt graag naar Vilvoorde: in deze stad is er ondertussen al een Kom op tegen kankerbos, een Vredesbos en komt er nu ook het nieuwe Witte Kinderbos. Drie symboolbossen waar de VBV actief bij betrokken is.

boden. Dit voorstel impliceerde de garantie dat toch wel enkele bomen zouden kunnen 'verhuizen', dat er ook aandacht was voor de Waalse kant van dit (Belgisch) symboolbos en dat de symboliek van dit bos met deze verhuis geen schade zou lijden. Aan deze wensen werd in afdoende mate garantie geboden.

Ook aan de VBV werd gevraagd om in dit concept mee te stappen. VBV is (en blijft) van principe dat bestaande bossen niet mogen verdwijnen, tenzij in uitzonderlijke gevallen. Na enig

denkwerk was het de optie van de VBV dat dit inderdaad een uitzondering is: het bestaande bos is niet toegankelijk, het toekomstige bos zal dat wel zijn. Biodiversiteit heeft door de huidige lokatie (gewrongen tussen het steeds aanwezige lawaai, geprangd tussen twee autosnelwegen) niet alle kansen. En vooral, de effectieve compensatie blijft geen dode letter, maar zal effectief gerealiseerd worden. Meer zelfs, het toekomstige Witte Kinderbos zal groter zijn dan het huidige. Vandaar dat ook VBV akkoord ging met deze operatie.

De mensen van het Witte Kinderbos en de VBV zullen dan ook de volgende jaren de handen in mekaar slaan om die symboolwaarde in het toekomstige bos volop tot uiting te laten

© VBV

Zowel VBV als de groep van het Witte kinderbos (met pater Versteyle) spraken hun engagement uit om samen de symboolwaarde van dit concept te bewaken.

komen. Zodat iedereen blijft beseffen waar dit symboolbos effectief voor staat.

Het dossier Borsbeek: een chronologie

AAN HET WOORD: TOM VERBOVEN VAN BOOMSPOTTING

Een gezellige groene long in de nabijheid van de stad Antwerpen, daar staat het Fort van Borsbeek al jaren bekend om. Het fort met zijn rijk gevulde fauna en flora is al jaar en dag het favoriete terrein van verschillende jeugdverenigingen, sporters en wandelaars. De gangen van het fort trekken elke winter ook honderden vleermuizen aan, die er komen overwinteren, maar vlak voor en na hun winterslaap dankbaar gebruik maken van het bos op het domein. Omwille van die vleermuizen werd het ganse fort-domein dan ook, op voordracht van de Vlaamse regering, beschermd als habitatrichtlijngebied door de Europese Unie. Begin februari 2005 stapte de Vlaamse Luchtvaart Maatschappij (VLM) plots naar de recht-bank, met de eis dat de gemeente Borsbeek

binnen de maand zou beginnen met het rooien van het gehele bos op het fort. De bomen steken immers reeds 20 jaar door het veiligheidsvlak voor opstijgende en landende vliegtuigen. De gemeente Borsbeek liet het er niet bij en begon een juridische veldslag.

Eind februari kwamen de andere politieke partijen ook op gang. De acties en betogingen stapelden zich op. De actiegroep Boomspotting (een samenwerking tussen Jong Groen en Natuurpunt schijnvallei) kreeg meer en meer aanhang van de Borsbeekse bevolking, met onder meer een grote betoging op 6 maart en 10 april.

Op 21 maart, de eerste lentedag, stuurde de Vlaamse Luchtvaartmaatschappij een kapfirma op het bos af om, nog voor de rechter in

Voor

Na

beroep zich had uitgesproken, het kaal te kappen. Een massale verzetsbeweging kwam op gang met enkele, ondanks vreedzaam verzet, arrestaties tot gevolg. Jammer genoeg konden Boomspotting en het gemeentepersoneel ook niet verhinderen dat ze drie bomen konden rooien. Die dag werd echter de kapvergunning geschorst en kwam er een tijdelijk kapverbod tot de uitspraak in beroep gevallen zou zijn.

Op 12 april kwam de juridische veldslag tot een voorlopig einde, de rechter in beroep vernietigde de eis tot kapping die in februari was uitgesproken en gaf de aanzet aan het Vlaams Gewest om een oplossing te zoeken voor de bomen te Borsbeek. Tijdens de maanden mei, juni, juli en augustus gebeurde er zeer weinig. Burgemeester Vlaeymans overlegde met minister Peeters om tot een goed compromis te komen.

Plots in september werd duidelijk hoe de onderhandelingen verlopen waren. Geshockt kregen wij met Boomspotting een voorstel (dictaat?) onder ogen, waarin vermeld staat dat de bomen onvoorwaardelijk gekapt mogen worden. In de plaats kreeg Borsbeek als compensatie 225.000 euro, een halftijdse arbeider om het gebied te onderhouden, de garantie dat de startbaan niet verlengd zal worden en een vervangend bos (twijgjes?) in een straal van 5km rond de startbaan (wat ver voorbij Borsbeek kan terecht komen). Men verkoopt hier dus niet enkel de bomen, maar tegelijkertijd ook de aanwezige natuur en het enige recreatiegebied van de gemeente.

Na nog wat politieke druk werd er enkele details aangepast, maar raakte het op 23 december tot onze grote frustratie toch door de gemeenteraad. Tot onze grootste frustratie, want het is immers technisch mogelijk om de bomen te sparen. In het verdrag van Chicago (luchtvaartspecificaties) staan een aantal mogelijke uitzondering die er technisch voor kunnen zorgen om de vliegtuigen onder een steilere hellingshoek te laten stijgen en landen. Hierdoor staan de bomen dus niet meer in de weg en hoeven deze ook niet gekapt te worden. Een ander gegeven is dat aan de andere kant (langs Antwerpen) er verscheidene gebouwen staan die ook het stijg- en landingsvlak doorkruisen en dus veel te hoog zijn. Het provinciegebouw, om er maar één te noemen. Door een beleidsbeslissing is het voor deze gebouwen mogelijk geworden om deze structuren niet te hoeven wijzigen.

Ondanks deze teleurstellingen, zijn er zeker nog wel mogelijkheden om de bos te redden. Het beschermde habitatgebied met de vleermuizen mag volgens de Europese richtlijnen niet aangetast worden en als dit toch moet gebeuren moeten alle alternatieven onderzocht worden, wat duidelijk nog niet gebeurde. Waardoor er dus nog mogelijkheden bestaan, maar het beleid zal nog een stevig duwtje nodig hebben om deze toe te passen.

Meer info op www.boomspotting.be

Grootste levende boom

Zowel de naam ‘mammoetboom’ als zijn wetenschappelijke naam *Sequoia-dendron giganteum* verraden het reeds, deze boomsoort is gigantisch. Exemplaren van deze enorme naaldbomen in hun natuurlijk verspreidingsgebied, de Sierra Nevada in Californië, zijn ware reuzen. Maar de grootste is de bijgenaamde ‘General Sherman’. Hij meet 83 meter hoog, en heeft een stamomtrek van 24,10 meter. Zijn massa wordt geschat op 1950 à 2145 ton, zijn leeftijd op 2000 à 3000 jaar en hij wordt vaak het grootste levende wezen ter wereld genoemd. Hoewel hij **de grootste boom** ter wereld is in volume, is **de hoogste boom** een exemplaar van de *Sequoia sempervirens*, die 113m meet.

De mammoetboom is een altijdgroene naaldboom, gekenmerkt door een roodbruine stam met zachte, dikke bast (tot 50 à 60 cm bij oudere exemplaren). De opvallend zachte, vezelige bast kan met de vuist gemakkelijk ingedeukt worden, wat zijn bijnaam ‘boksboom’ verklaart.

De naam ‘Sequoia’ is afkomstig van de Cherokee indiaan Sequoyah, die een schrift ontwikkelde voor zijn volk.

In het midden van de negentiende eeuw, was het voor de Europese kasteelheren modieus om een zogenaamde Engelse tuin aan te leggen. Zodra de reuzenwouden in het Californische gebergte tijdens de goldrush ontdekt waren, werd de mammoetboom een graag geziene gast in deze tuinen, die vaak aangelegd waren als arboretum. Dit verklaart waarom

de oudste Europese exemplaren in kasteeltuinen en arboreta terug te vinden zijn. De oudste in Europa aangeplante mammoetbomen (vanaf 1852) hebben echter nog niet de tijd gehad gelijkaardige afmetingen te krijgen. Toch zijn de hoogste in onze contreien reeds meer dan 40 meter hoog en hebben de dikste reeds een stamomtrek van meer dan 8 meter bereikt.

© Veronique Desmet

Merkwaardige bomen in België

INGE KETELS

Je houdt het niet voor mogelijk, maar dit boek is een hommage aan de geschiedenis van ons land, onze cultuur. Dit boek vertelt het verhaal van honderd merkwaardige Belgische bomen. De spooklinde, de Verliefdenboom of de Boom van 't Groot Verdriet, gekrulde dennen en een beuk met een gezicht, grenseiken en dorpslinden, lapjesbomen en galgenbomen, bomen die de weg wijzen of een kapel gezelschap houden, bomen die hun groene karakter lenen aan de hele buurt...

Vaak, al te vaak denken we dat enkel menselijke creaties ons patrimonium vertegenwoordigen. Niets blijkt minder waar, want ook bomen staan voor een onvervangbaar patrimonium. Net als stenen monumenten zijn ze dragers van waarden en symbolen. Sterker nog: ze zijn de levende getuigen van een soms ver verleden, heel dikwijls met een langere geschiedenis dan een beeld of een gebouw. Ze vertellen over vervlogen tijden en zullen binnen honderd jaar of meer ook over onze tijd verhalen.

In het eerste hoofdstuk van dit boek – bomen als monument – staan de oudste, de dikste, de hoogste en de knoestigste exemplaren, kortom: de kampioenen onder de bomen. Daarna volgen drie hoofdstukken met de bomen als bakens in het landschap, in de volkscultuur en in het volksgeloof.

Achteraan vind je een dubbelpagina grote overzichtskaart met de referentienummers die verwijzen naar de locaties van de besproken bomen. Een uitgebreide index, een lijst

met parken en tuinen en een bibliografie sluiten het boek af.

Deze uitgave van Lannoo mag je niet verwarren met het eerder verschenen 'Merkwaardige bomen in België', uitgegeven door het Bestuur Waters en Bossen uit 1978.

Tot slot, het is een meeslepend en mooi boek, een kwaliteitsboek, waarin je werkelijk de smaak te pakken krijgt om de bomen te gaan bezoeken, en met waardige respectgevoelens te benaderen. Een actief boek, of een boek dat je actief zal maken...

MERKWAARDIGE BOMEN IN BELGIË

100 bomen en verhalen om te koesteren

Auteur: Yo De Beule & Paul Geerts

Datum: december 2005

ISBN 90-2096-248-5

Prijs in de boekhandel: € 49,95

KORTE INHOUD

Bosrevue

NR 15

Binnenkort: een themanummer van de Bosrevue over de bosreservaten

Wil je weten wat nu precies het verschil is tussen bosreservaten en natuurreservaten? En zijn er ook duidelijke verschillen qua doelstellingen tussen beide statuten? Wat is het verschil tussen integrale en gerichte bosreservaten? Is voor Vlaanderen een rol weggelegd in het internationaal bosreservatennetwerk en werpt het huidige beheer intussen vruchten af op vlak van biodiversiteit?

Alles wat je al altijd had willen weten over de bosreservaten, maar niet durfde te vragen, u vindt het ongetwijfeld in het volgende nummer van de Bosrevue. In een inleiding wordt de rol van de bosreservaten in het Vlaamse bosbeleid geschetst. Daarna wordt uitvoerig op de beleidsvisie van de bosreservaten ingegaan. Vervolgens komen spontane procesvorming en monitoring in de integrale bosreservaten aan bod. Artikels over zwammen en kevers illustreren het belang van dood hout. Er komen twee casestudies van een integraal en een gericht bosreservaat aan bod. Finaal licht iemand die lid is van de adviescommissie zijn bevindingen toe.

Abonneren op Bosrevue in combinatie met Boskrant € 25 (jaarabbonnement).

U kan ook 1 exemplaar bestellen (€ 6/stuk, inclusief verzendkosten).

GILBERT VERHOEVEN

Bosarchitect ~ Bosconsulent

Wassevendreef 40
NL-4641 DB OSSENDRECHT
T/F: +31-(0)164 672055
Gsm: +31-(0)655 15 12 48
Email: verhoeven.bosbouw@home.nl
www.verhoevenbosbouw.nl

** U vindt ons vlak over de Nederlandse grens, ten noorden van Antwerpen **

Uitnodiging

Algemene Vergadering 2006

DATUM

Donderdagavond 30 maart 2006 van 18 uur tot 22 uur

LOKATIE

Cultureel Centrum “De markten” – Spiegelzaal
Oude Graanmarkt 5, 1000 Brussel

PROGRAMMA

18 uur tot 19 uur	Belegde broodjes en drankje
19 uur	Administratief luik ► Financieel verslag en begroting ► Jaaroverzicht ► Goedkeuring en nieuwe samenstelling Raad van Bestuur
20 uur	Pauze (glaasje wijn of fruitsap)
20 uur 15	Inhoudelijk deel: het jaar van de vrijwilliger In de sofa: enkele vrijwilligers aan het woord. Voor een informele, losse babbel over VBV
21 uur	Grabbelton Trekking van de winnaars van de ledenwervingscampagne van VBV
21 uur 15	Uitreiking bosereprijs VBV 2005
21 uur 30	Drankje

INSCHRIJVEN

Broodjes zijn gratis. Inschrijven is wel verplicht. Inschrijven ten laatste tegen 19 maart (boom-
pjesweekend) via: VBV, t.a.v. Mariette Dhulster
Geraardsbergse steenweg 267, 9090 Gontrode
09 / 264.90.57
mariette.dhulster@vbv.be